

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 1578
Tarih: 12.12.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Günümüzde Süryaniler'in sosyal, siyasal, kültürel, dilsel ve dinsel alanlarda yaşadıkları sorunların kapsamlı bir şekilde araştırılıp tespit edilmesi ve bu sorunların çözümü ile ilgili olarak Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Erol DORA

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Kökenleri iki nehir diyarı Mezopotamya'nın (Bethnahrin) eski halklarına dayanan Süryaniler, tarih boyunca Anadolu'da, Suriye'de ve Irak'ta bir kısmı hala ayakta olan çok sayıda tarihi eser ve değerli bir kültür mirası bırakmışlardır. Millattan önceki dönemlere ait saray, anıt ve eserler, Hristiyanlığın ilk çağlarına ait 1600 yıllık kilise ve manastırlar (Mor Gabriel, Deyrulzafaran, Mor Evgin, Musul yakınlarındaki Mor Matay Manastırı gibi), 1500 yıl önce yazılan ve hala mevcut olan dinsel ve edebi yazılı metinler, otantik bir kültür ve antik bir dil (Aramice), bu kültür mirasının tanıklarıdır.

Uygarıkları boyunca, Ortadoğu'da inşa ettikleri dünyanın ilk anıtsal kuleleri olan ziguratlar, Tevrat'ta geçen Babil Kulesi, muazzam saray ve tapınaklar (İştar tapınağı) ve dünyanın yedi harikasından biri sayılan eşsiz Babil Asma Bahçeleri, Asur İmparatorluğu döneminden kalma Ninova (Ninve), Asur, Nimrut (Kalah), Babil, Horşabad gibi antik kentler, Aramiler'den kalma Petra ve Tadmor (Palmyra) kentleri ile tarihte bilinen ilk yazılı kanunlar olan Hammurabi Kanunları, Ninova şehrinde kurulan kütüphane ve Antakya, Urfa, Nsibin ve Kenneşrin gibi büyük okullar, Babilliler, Keldaniler, Asuriler ve Aramiler'in devamı olan Süryaniler'in sanat, mimarlık ve bilim alanındaki ustalığını gözler önüne sermektedir.

Binyıllar boyunca, Anadolu'nun doğu ve güneydoğu bölgelerinde, Suriye'de, Irak'ta ve Lübnan'da yerleşik olarak yaşayan bu halk, bugün dünyanın dört bir yanına dağılmış durumdadır. Son yüzyılın ilk çeyreğinde maruz kaldıkları büyük katliamlar (Seyfo) ve zorunlu göçler sebebiyle bu halkın nüfusu binlerce yıldır yaşadıkları bu topraklarda sürekli azaldı. 1900'lü yılların başından itibaren ilkin Ortadoğu ülkelerine ve daha sonra Amerika'ya, 1960'lı yıllardan sonra ise Avrupa ve Avustralya kıtalarına göç etmek zorunda kaldılar. Bu göçlerin siyasal, sosyal, kültürel ve dinsel gibi birçok nedeni vardır.

Bugün Türkiye'de yaşayan Süryaniler'in sayısı yaklaşık 25 bin kişidir. Bu nüfusun yaklaşık üç bini Turabdin bölgesinde (Batıda Mardin, kuzeyde Hasankeyf, Doğuda Cizre ve güneyde Nusaybin sınırları içinde kalan bölge), bir kısmı da Adıyaman, Malatya, Urfa ve Elazığ'da yaşarken nüfusun büyük bir kısmı da İstanbul'da yaşamaktadır. Öte yandan Ortadoğu'da Süryanilerin en yoğun yaşadıkları Irak ve Suriye'de nüfusları yaklaşık iki milyon iken 2003 yılında meydana gelen Irak savaşı ve son olarak 2011'de Suriye'de patlak veren ve hala devam etmekte olan savaş nedeniyle gerçekleşen göçler ve ölümler sonucu Süryani nüfus büyük oranda azalmıştır.

Günümüzde Süryanilerin yaşadıkları sorunlar Cumhuriyetin kuruluşundan sonra başlayarak günümüze kadar katlanarak devam etmiştir. Süryaniler'in genel olarak yaşadığı sorunlar ve maruz kaldığı haksızlıklar aşağıda sıralanmıştır;

1. 1923 yılında Türkiye'de yaşayan Gayrimüslim azınlıkların haklarını garantiye alan Lozan antlaşmasında Süryaniler'in de Ermeniler, Rumlar ve Yahudiler gibi azınlık olmasına rağmen bu azınlık hakları 90 yıldır devlet tarafından gasp edilmiştir. Dolayısıyla Süryaniler'in kendi anadili ve kültürünün öğretilmesi engellenmiştir.
2. Süryanilere ait tarihi kilise ve manastırların çoğu tahrip edilmiş, yıkılmış veya depo ve ahır gibi uygunsuz bir biçimde kullanılmaktadır.
3. Devlet, Süryani vakıflarına ait gayrimenkullerin çoğuna el koymuştur.
4. Türkiye'de son otuz yıldır devam eden çatışmalı sürecinde boşaltılan Süryani köylerinde bakımsız kalan taşınmazların büyük bir kısmı, kadastro çalışmaları ile hazine veya orman idaresi adına tescil edilmiştir.
5. Süryanilerin tarih boyunca yaşadıkları coğrafyada kullandıkları Süryanice yer isimleri Türkçeleştirilmiştir.
6. Çeşitli sebeplerden dolayı yurt dışına göç etmek zorunda kalmış Süryanilerin terk ettikleri topraklarına tekrar geri dönmelerinin önüne çeşitli engel ve sorunlar çıkmaktadır.
7. Okullarda hala Süryani tarihi ve Hristiyanlık ile ilgili çarpıtılmış bilgilere yer verilmektedir.
8. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Camilere ve Müslüman din adamlarına sağladığı imkânlardan kiliseler, manastırlar ve Hristiyan din adamları faydalanamamaktadır.
9. Anayasada vatandaşlık temelinde kanun önünde herkesin eşit olduğu belirtilmesine rağmen Süryaniler her zaman haksızlığa ve ayrımcılığa maruz kalmışlardır.

Süryaniler'in binyıllardır yaşadıkları ana topraklarında varlıklarını koruyabilmeleri, sürdürebilmeleri, kendi sosyal, dinsel, dilsel, kültürel ve ekonomik gelişmelerini yaşayabilmeleri, Türkiye de yaşanacak olan demokratik ve hukuki iyileştirmelere bağlı olduğu gerçeği göz önüne bulundurarak bahsi geçen sorunların daha detaylı ve kapsamlı araştırılıp ve bu sorunların kalıcı bir çözüme kavuşturulması için Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

② 1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

③ 2. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

④ 3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

⑤ 4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

⑥ 5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

⑦ 6. Ayla AKATATA
BDP Batman Milletvekili

⑧ 7. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

⑨ 8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

⑩ 9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

⑪ 10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

⑫ 11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

⑬ 12. Adil ZOZANİ
BDP Hakkari milletvekili

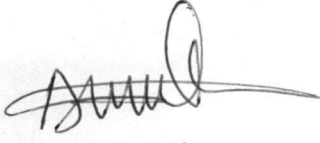
⑭ 13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

⑮ 14. Sırrı Süreyya ÖNDER
İstanbul Milletvekili

⑯ 15. Sebahat TUNCEL
İstanbul Milletvekili

⑰ 16. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

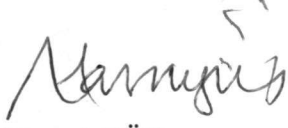
⑱ 18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
P Mersin Milletvekili

(19) 19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

(20) 20. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

(21) 21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

(22) 22. Özdal ÜÇER
BDP Van Milletvekili